

РЕЦЕНЗИЯ

върху дисертационен труд за придобиване
на образователна и научна степен „доктор”

Автор на дисертационния труд: маг. инж. Николай Теодосиев Георгиев

Тема на дисертационния труд: „Изследване и оценка на трудовата мотивация в административни организации”

Рецензент: проф. д.ик.н. Младен Велев – научни специалности “Икономика и управление” и “Организация и управление на производството”, член на научно жури (Заповед на Ректора на ТУ – София № ОЖ-3.7-16 /13.11.2020 г.)

Дисертационният труд на маг. инж. Николай Теодосиев Георгиев на тема „Изследване и оценка на трудовата мотивация в административни организации” за присъждане на образователната и научна степен “Доктор” се състои от два тома. Първият том съдържа дисертационния труд, който се състои от въведение, 4 глави с изводи към всяка от тях, приноси на дисертационния труд, списък на публикациите по дисертационния труд и използвана литература. Основният текст на дисертационния труд, в който са включени 39 фигури, 17 таблици и 8 формули, е изложен на 199 страници. Вторият том е с обем от 133 страници и съдържа 7 приложения и 87 фигури.

1. Актуалност на разработвания в дисертационния труд проблем в научно и научно-приложно отношение.

Трудовата мотивация е ключов фактор за висока ефикасност и ефективност на всяка организация. Все повече се увеличава интересът към теоретичното осветляване и решаване на проблемите на мотивацията на човешките ресурси. В резултат на нарастващата им практическа актуалност през последните години се увеличава и броят на научните публикации, посветени на тях. Въпреки това, все още редица важни въпроси остават нерешени или не са достатъчно добре разработени. Такива са и проблемите за мотивацията на персонала в сектор сигурност.

В тази връзка може да се заключи, че **темата на дисертацията е сполучливо избрана**. Тя е **актуална** и има голяма **практическа значимост**. Докторантът е обосновал добре тази значимост и актуалност.

2. Степен на познаване състоянието на проблема и творческа интерпретация на литературния материал.

За целите на изследването докторантът е използвал общо **82 литературни източника**, в това число на български и английски език. Те са реално използвани и цитирани в текста на дисертацията. Тези литературни източници са достатъчно разнообразни и богати за осъществяване на задълбочено научно изследване по дадената

тема. Литературните източници са ползвани добросъвестно и коректно, което дава възможност да се отличи личния принос на докторанта.

Може да се направи извода, че докторантът **познава литературата** в областта на изследвания проблем. Това е способствало той **логически да достигне до съответните теоретико-методологически обобщения, методически решения и аргументирани предложения**. Използваният богат научен апарат и показаната способност за конструктивен анализ, научни обобщения и аргументирани предложения свидетелстват за **научна ерудиция**.

Трябва да се подчертае, че докторантът има и **практически опит** в областта на изследвания проблем.

3. Съответствие на избраната методика на изследване с поставената цел и задачи на дисертационния труд.

За решаването на поставените задачи и постигане на целта докторантът е съчетал използването на няколко подхода на изследване. Приложил е **системния, структурния и сравнителния подходи**, което му е позволило да изведе важни заключения и обобщения, въз основа на които по-късно са направени конкретни методически предложения. За реализацията им са използвани **методите на анализ и синтез, сравнителния метод, на анкетните проучвания, математически методи и др.**

Посочените изследователски подходи и методи са **сполучливо избрани и умело използвани**, което е допринесло за **успешното осъществяване на дисертационното изследване**.

4. Кратка аналитична характеристика на естеството и оценка на достоверността на материала, върху който се градят приносите на дисертационния труд.

Обектът, предметът, целта и задачите на дисертационния труд са коректно определени. Структурата на дисертацията е **логически изградена** и е подчинена на цялостното разработване на изследователския проблем, на постигането на изследователските задачи и цел. Текстът е обогатен и сполучливо онагледен с таблици и фигури, които способстват за лесното му възприемане и вникване в същността на изследването.

В глава първа е изследвано състоянието на поставения проблем. Направен е литературен обзор на мотивационните теории в управлението. Характеризирани са административните организации, като обект на изследване. Анализът **показва добрата теоретична подготовка на докторанта**.

В глава втора е направено изследване и оценка на приложимостта на характеристичния модел на работата на Р. Хакман и Г. Олдмън. Отначало са анализирани структурата и съдържанието на модела. След това е изследвана и приложимостта му. За целта е изяснена методика на изследване, формулирани са изследователски хипотези и е проведено самото изследване. Посочени и анализирани са получените резултати. Изведени са важни изводи. **Демонстрирана е добра теоретична подготовка и научна задълбоченост, както и способността на докторанта да извършва изследвания, на основата на които да прави научни обобщения.**

В глава трета е разработена методика за изследване на трудовата мотивация в административни организации, съобразена със спецификата на държавните структури от сектор сигурност. Постигнатото в тази глава показва **добро познаване на анализирания проблем и способността на докторанта да генерира методически решения.**

В глава четвърта е извършено експериментиране на методиката за изследване на трудовата мотивация в административни организации от сектор сигурност. Доказана е нейната приложимост и са изведени изводи със значение за подобряване на функционирането на организациите от сектор сигурност. Разработеното тук показва **способността на докторанта да прилага знанията си в практиката.**

5. Научни и/или научно-приложни приноси на дисертационния труд.

Според мен най-съществените **научно-приложни приноси**, постигнати в дисертационния труд, са следните са:

1. Изследвани и анализирани са множество теоретични и приложни разработки по темата на дисертацията. Констатирана е липсата на практически приложими разработки за оценка и анализ на текущата трудова мотивация в административните организации от сектор „Сигурност“ в Р. България, предвид техните особености;
2. На основата на анализ на „Характеристичен модел на работата“ (Hackman & Oldham, 1974) и проведено изследване в АО от сектор „Сигурност“ е определена степента на неговата приложимост, но след допълване и доразвиване, съобразено с особеностите на сектора;
3. Разработена е методика за оценка и анализ на трудовата мотивация, съобразена с особеностите на административните организации в сектор „Сигурност“, базирана на „Характеристичен модел на работата“;
4. Чрез на предложената методиката е проведено изследване на трудовата мотивация в АО, изпълняваща дейности в сферата на сигурността на Р. България и са изяснени основните проблеми при нейното управление;
5. На основата на анализ на резултатите от изследването са направени предложения за усъвършенстване на управлението на ТМ в сектор „Сигурност“, в това число е предложен и нов мотивационен модел, за измерване, оценка и анализ на трудовата мотивация в административни организации, изпълняващи специфични функции в този сектор.

Посочените приноси са със **значимост за науката и практиката**. Те биха могли да се отнесат към **следните групи**:

- обогатяване, конкретизиране и прецизиране на съществуващи научни знания;
- доказване с нови средства на съществени нови страни в съществуващи научни проблеми и теории;
- приложение на съществуващи методи за решение на конкретен проблем с формулирани изводи и препоръки за практиката;
- създаване на нови методи на изследване.

6. Оценка за степента на личното участие на дисертанта в приносите.

Посочените приноси са **лично дело на докторанта.**

7. Преценка на публикациите по дисертационния труд.

Посочени са 4 публикации - 2 от тях са самостоятелно разработени. Може да се приеме, че научните публикации на докторанта са достатъчни и че в тях са публикувани основните моменти на дисертацията. Явно е, че **идеите и научните постижения на докторанта са получили обществено признание и се използват от научната общност.**

8. Използване на резултатите от дисертационния труд в научната и социалната практика.

Предложените в дисертацията методически разработки са приложени в условията на административни организации от сферата на сигурността и се очаква да допринесат за повишаване на управленската ефективност в тях.

9. Оценка на съответствието на автореферата с изискванията за изготвянето му.

В резултат на внимателното ми запознаване със автореферата и със съдържанието на дисертационен труд на маг. инж. Николай Теодосиев Георгиев достигнах до заключението, че:

1. Авторефератът е разработен в съответствие с изискванията.
2. В съдържателно и структурно отношение авторефератът напълно съответства на дисертационния труд. Той отразява основните моменти в дисертацията и дава ясна представа за постигнатото от докторанта.
3. Справката за приносите е коректно направена, а приносите са добре открити и ясно формулирани.
4. На последната страница на автореферата е включена анотация на английски език, която отразява основните моменти в дисертацията и дава ясна представа за съдържанието ѝ.

10. Мнения, препоръки и бележки.

Внимателното ми запознаване с дисертационния труд ми дава основание да обобщя, че той е сериозна научна разработка със значимост за теорията и практиката. В него няма допуснати съществени пропуски, неточности или противоречия. Същевременно имам и някои **критични бележки**, по-важните от които са:

1. В първа глава са характеризирани различни мотивационни модели, но не става достатъчно ясно какво е становището на автора за това, кои модели и в каква степен са приложими в сферата на сигурността, кои не са приложими и защо.
2. Струва ми се, че броят на респондентите в изследването във втора и четвърта глави е твърде малък за получаване на резултати с висока достоверност.
3. Според мен разработката би спечелила и практическата ѝ значимост би се увеличила, ако в резултат на изследването бяха изведени ясни препоръки към

ръководителите на организациите от сектор сигурност за подобряване на трудовата мотивация.

Необходимо е да подчертая, че посочените критични бележки не са от естество, което да омаловажи достойнствата на дисертационния труд и да попречи на общата му положителна оценка. Те по-скоро биха могли да се приемат като препоръки към бъдещата работа на автора.

11. Заключение:

Дисертационният труд е цялостно и добросъвестно научно изследване на значим и актуален научен проблем. Изследователските задачи успешно са изпълнени, а основната цел е постигната. Постигнати са научно-приложни приноси, които обогатяват научното знание и подпомагат практиката. Дисертационният труд отговаря на изискванията за присъждане на исканата научна степен и заслужава висока оценка.

Всичко това ми дава основание с увереност да препоръчам на почитаемите членове на Научното жури да **присъдят на маг. инж. Николай Теодосиев Георгиев образователната и научната степен “Доктор”**.

София, 04.01.2021 г.

Рецензент:

/ проф. д.ик.н. Младен Велев /

REVIEW

on a dissertation for acquisition
of educational and scientific degree "Doctor"

Author of the dissertation: M. Eng. Nikolay Teodosiev Georgiev

Topic of the dissertation: "Research and evaluation of work motivation in administrative organizations"

Reviewer: Prof. D.Sc. Mladen Velez - scientific specialties "Economics and Management" and "Organization and Management of Production", member of the scientific jury (Order of the Rector of TU - Sofia № OЖ-3.7-16 /13.11.2020)

The dissertation of M. Eng. Nikolay Teodosiev Georgiev on the topic "Research and evaluation of work motivation in administrative organizations" for awarding the educational and scientific degree "Doctor" consists of two volumes. The first volume contains the dissertation, which consists of an introduction, 4 chapters with conclusions to each of them, contributions to the dissertation, a list of publications on the dissertation and references. The main text of the dissertation, which includes 39 figures, 17 tables and 8 formulas, is set out on 199 pages. The second volume has a volume of 133 pages and contains 7 appendices and 87 figures.

1. Relevance of the problem developed in the dissertation in scientific and scientific-applied terms.

Work motivation is a key factor for high efficiency and effectiveness of any organization. There is a growing interest in the theoretical elucidation and solution of the problems of human resources motivation. As a result of their growing practical relevance in recent years, the number of scientific publications dedicated to them has increased. However, a number of important issues remain unresolved or not well developed. Such are the problems for the motivation of the staff in the security sector.

In this regard, it can be concluded that the **topic** of the dissertation **was successfully chosen**. It is **up-to-date** and has great **practical significance**. The doctoral student has well substantiated this significance and topicality.

2. Degree of knowledge of the state of the problem and creative interpretation of the literary material.

For the purposes of the research, the doctoral student used a total of **82 literature sources**, including in Bulgarian and English. They are actually used and cited in the text of the dissertation. These literature sources are sufficiently diverse and rich to carry out in-depth research on the subject. The literature sources are used in good faith and correctly, which makes it possible to distinguish the personal contribution of the doctoral student.

It can be concluded that the doctoral student **knows the literature** in the field of the researched problem. This has helped him to **logically reach the relevant theoretical and**

methodological generalizations, methodological solutions and reasoned proposals. The rich scientific apparatus used and the demonstrated ability for constructive analysis, scientific summaries and reasoned proposals testify to **scientific erudition.** It should be emphasized that the doctoral student also has practical experience in the field of the researched problem.

3. Correspondence of the chosen research methodology with the set goal and tasks of the dissertation.

The doctoral student has combined the use of several research approaches to solve the set tasks and achieve the goal. He applied **systematic, structural and comparative approaches,** which allowed him to draw important conclusions and summaries, on the basis of which specific methodological proposals were later made. The methods of **analysis and synthesis, the comparative method, the questionnaires, mathematical methods, etc.** were used for their realization.

These research approaches and methods **have been successfully selected and skillfully used,** which has contributed to the **successful implementation of the dissertation research.**

4. Brief analytical description of the nature and assessment of the reliability of the material on which the contributions of the dissertation are built.

The object, subject, goal and tasks of the dissertation are correctly defined. The structure of the dissertation is **logically constructed** and is subordinated to the overall development of the research problem, to the achievement of the research tasks and goal. The text is enriched and successfully illustrated with tables and figures, which contribute to its easy perception and insight into the essence of the study.

Chapter one examines the state of the problem. A literature review of motivational theories in management has been made. Administrative organizations are characterized as the object of study. The analysis shows the good theoretical preparation of the doctoral student.

In the second chapter a study and evaluation of the applicability of the characteristic model of the work of R. Hackman and G. Oldman is made. First, the structure and content of the model were analyzed. Then its applicability was investigated. For this purpose, the research methodology was clarified, research hypotheses were formulated and the research itself was conducted. The obtained results are indicated and analyzed. Important conclusions have been drawn. **Good theoretical training and scientific in-depth have been demonstrated, as well as the doctoral student's ability to perform research on the basis of which to make scientific summaries.**

Chapter three has developed a methodology for studying labor motivation in administrative organizations, in accordance with the specifics of state structures in the security sector. The achievements in this chapter show a **good knowledge of the analyzed problem and the ability of the doctoral student to generate methodological solutions.**

In Chapter Four, an experiment was performed on the methodology for studying work motivation in administrative organizations in the security sector. Its applicability has been proven and conclusions have been drawn that are important for improving the functioning of security sector organizations. What is developed here shows **the doctoral student's ability to apply his knowledge in practice.**

5. Scientific and / or applied scientific contributions to the dissertation.

In my opinion, the most **significant scientific and applied contributions** achieved in the dissertation are the following:

1. Numerous theoretical and applied developments on the topic of the dissertation have been researched and analyzed. The lack of practically applicable developments for assessment and analysis of the current work motivation in the administrative organizations of the Security Sector in the Republic of Bulgaria has been ascertained, given their peculiarities;
2. On the basis of an analysis of the "Characteristic model of work" (Hackman & Oldham, 1974) and a study conducted in the AO of the "Security" sector, the degree of its applicability was determined, but after supplementation and further development, taking into account the specifics of the sector;
3. A methodology for assessment and analysis of work motivation has been developed, in accordance with the peculiarities of the administrative organizations in the "Security" sector, based on the "Characteristic model of work";
4. Through the proposed methodology a study of the work motivation in the AO, performing activities in the field of security of the Republic of Bulgaria has been conducted and the main problems in its management have been clarified;
5. Based on the analysis of the results of the study, proposals have been made for improving the management of work motivation in the security sector, including a new motivational model, for measuring, evaluating and analyzing work motivation in administrative organizations implementing specific functions in this sector.

These contributions are **important for science and practice**. They could belong to the following groups:

- enrichment, specification and refinement of existing scientific knowledge;
- proving with new means of significant new countries in existing scientific problems and theories;
- application of existing methods for solving a specific problem with formulated conclusions and recommendations for the practice;
- creation of new research methods..

6. Assessment of the degree of personal participation of the dissertation in the contributions..

These contributions are the **personal work of the doctoral student**.

7. Evaluation of dissertation publications.

There are 4 publications - 2 of them are independently developed. It can be assumed that the scientific publications of the doctoral student are sufficient and that the main points of the dissertation are published in them. It is obvious that the **ideas and scientific achievements of the doctoral student have received public recognition and are used by the scientific community**.

8. Using the results of dissertation work in scientific and social practice.

The methodological developments proposed in the dissertation are applied in the conditions of administrative organizations in the field of security and are expected to contribute to increasing the managerial efficiency in them.

9. Assessment of the compliance of the abstract with the requirements for its preparation.

As a result of my careful acquaintance with the abstract and the content of the dissertation of the M. Eng. Nikolay Teodosiev Georgiev came to the conclusion that:

1. The abstract is developed in accordance with the requirements;
2. In terms of content and structure, the abstract fully corresponds to the dissertation. It reflects the main points in the dissertation and gives a clear idea of what the doctoral student has achieved;
3. The report on the contributions is correctly made and the contributions are well highlighted and clearly formulated;
4. On the last page of the abstract is included an annotation in English, which reflects the main points in the dissertation and gives a clear idea of its content.

10. Opinions, recommendations and notes.

My careful acquaintance with the dissertation gives me reason to summarize that it is a serious scientific development with significance for theory and practice. There are no significant omissions, inaccuracies or contradictions. At the same time, I have some **critical remarks**, the most important of which are:

1. The first chapter characterizes different motivational models, but it is not clear enough what the author's opinion is about which models and to what extent are applicable in the field of security, which are not applicable and why.

2. It seems to me that the number of respondents in the study in chapters two and four is too small to obtain results with high reliability.

3. In my opinion, the development would benefit and its practical significance would increase if, as a result of the study, clear recommendations were made to the heads of organizations in the security sector to improve work motivation.

I need to emphasize that these critical remarks are not of a nature that belittles the merits of the dissertation and hinders its overall positive assessment. Rather, they could be taken as recommendations for the author's future work.

11. Conclusion:

The dissertation is a comprehensive and conscientious scientific study of a significant and current scientific problem. The research tasks have been successfully completed and the main goal has been achieved. Scientific and applied contributions have been achieved, which enrich scientific knowledge and support practice. The dissertation meets the requirements for awarding the required scientific degree and deserves high praise.

All this gives me reason to confidently recommend to the esteemed members of the Scientific Jury **to award a M. Eng. Nikolay Teodosiev Georgiev the educational and scientific degree "Doctor of Philosophy (Ph.D.)"**.

Sofia, 04.01.2021

Reviewer:

/ Prof. D.Sc. Mladen VeleV /